

Matth. 26. Potest etiam citari Dionys., cap. 3 de Ecclesiast. Hierar., dicens : *Auctor ipse signorum, eum, qui secum non pie, neque concorditer sacra concœnaverat*, etc. De quo testimonio plura diximus circa initium hujus materie; citatur Aug., conc. 1, Psal. 33, sed is dicit quidem, Christum se gessisse in manibus, sed non dicit, se ipsum comedisse. Aliud etiam Hieronymi testimonium, quod solet ad hanc rem afferri, tractatum et explicatum est supra, dicta quæst. 81, in Comment. art. 4. Ratio seu congruentia pro hac sententia jam est a Chrysost. et D. Thom. exposita. Et alia congruentia addi potest, sumpta ex ratione convivii; decet enim, ut is, qui alias invitat, cum eis simul comedat, et bibat. Item, quia ad dignitatem hujus sacramenti pertinet, ut Christus Dominus illo usus fuerit. Neque est ulla probabilis conjectura, ob quam credibile fiat, abstinuisse tunc Christum ab hujusmodi cibo et potu. Quod enim de sumptione spirituali vel sacramentali dicebatur, magis pertinet ad modum loquendi, quam ad rem; nam in re constat, Christum Dominum summa cum sanctitate, dignitate, ac decentia potuisse corpus suum et sanguinem manducare, non propter effectum, sed propter mysterium et exemplum.

7. *Sacramentaliter et spiritualiter Christus proprium corpus manducavit.* — An vero dicenda sit illa manducatio sacramentalis, an spiritualis, varie loquuntur auctores. Alensis, et Bonav., quos sequitur Palacius in 4, dist. 9, disput. 1 et 2, dicunt, fuisse sacramenta-lem, et non spiritualem, quia effectu caruit. Alii e contrario dicunt, Christum manducasse spiritualiter, quia magna devotione et amore sacramentum accepit; non tamen sacramentaliter, quia respectu illius non erat mysteriosa illa sumptio, quia nullum ejus mysterium eum latebat. D. Thom. autem dicit, sacramentaliter, et spiritualiter manducasse. Qui modus loquendi mihi magis placet; nam ad sacramentalem manducationem non est necesse ignorare mysteria in tali sacramento contenta; nec propterea sumptio non est mysteriosa, quia sumens intelligit sacramenta, quae ibi representantur; sed potius hoc ipsum supponit, quod in tali actione sensibili altiora significantur mysteria, que ab eo percipi possunt, qui perfectam habet spiritualem intelligentiam. Unde, sicut vox non desinit esse signum, eo quod aliis ejus significationem intelligat, ita nec sacramentum desinit esse sacramentum, eo quod sumens omnem ejus

significationem comprehendat. Neque igitur sumptio desinit esse sacramentalis propter mysteriorum cognitionem; sed satis est, quod ipsum sacramentum vere ac realiter manducetur cum intentione sumendi; ut autem talis sumptio simul spiritualis dicenda sit, satis est, quod digne et sancte fiat; quicquid enim in Spiritu Sancto fit, recte dicitur spiritualiter fieri; Christi autem sumptio fuit dignissima, et sanctissima, et cum perfecta spirituali dispositione, tum habituali, tum actuali. Quod autem ex tali sumptione non sit secutus effectus gratiae sacramentalis, fuit per accidens, eo quod subjectum erat summe gratum, et habebat gratiam in supremo gradu, ultra quem augeri non poterat; talis autem carentia effectus non impedit spiritualem sumptionem; sed solum, quando provenit ex alio obice, seu indignitate subjecti. Supposito autem, Christum Dominum sumpsisse suum corpus et sanguinem, adhuc superest difficultas, an illa actio pertinuerit intrinsece ad rationem sacrificii, an vero fuerit quid posteriorius, seu veluti quedam participatio hostiæ jam sacrificatæ; nam cum Evangelista debuerint satis clare et expresse referre quicquid ad essentiam hujus sacrificii pertinet, et de hac sumptione non ita aperte loquantur, videntur certe supponere, illam non pertinuisse ad essentiam sacrificii. Aliunde autem videatur, si Christus se communicavit, hoc potissimum fecisse, ut suum incurruentum sacrificium consummaret. De hac igitur re, quid sentiendum sit, dicemus commodius in sequentibus.

SECTIO III.

Utrum oblatio vocalis, fractio, aut distributio Eucharistia sint partes hujus sacrificii.

1. *Oblatio consecrationem præcedens, nullatenus est de essentia hujus sacrificii.* — Incipimus jam nostri sacrificii essentiam inquirere, discurrendo per sex actiones supra enumeratas. Et primo dicendum est de oblatione, quæ antecedit consecrationem, quam Soto loco infra citando cum aliis involvere et confundere videtur, significans, pertinere aliquo modo ad substantiam hujus sacrificii; et nonnulli eam vocant partem integralē sacrificii, quamvis non audeant dicere, esse de essentia. Dico tamen, hanc oblationem nullo modo pertinere ad substantiam hujus sacrificii, neque ut essentiale partem, neque ut integralē; sed tantum esse cœrimoniale

quamdam præparationem ab Ecclesia institutam ad conciliandam devotionem, et reverentiam, animosque fidelium excitandos ad mysterium ipsum peragendum. Ita sentire videntur omnes, qui de hac materia scribunt; sed inter alios bene hoc explicuit Alan., lib. 3 de Sacrif., cap. 18. Et probatur primo ex dictis; nam Christus Dominus obtulit hoc sacrificium perfectum, quoad omnes partes essentiales, substantiales, et integrales ejus; et tamen nullam hujusmodi oblationem præmisit ante consecrationem; ergo illa nullo modo est pars sacrificii. Secundo, quia ostensum etiam est, illam cœremoniā non semper fuisse ab Ecclesia observatam; cum tamen ex his, quæ sunt de substantia vel integritate sacrificii, nihil unquam prætermissum sit. Tertio, quia Ecclesia statim post illam oblationem orat, dicens : *Veni sanctificator omnipotens, æterne Deus, et benedic hoc sacrificium tuo sancto nomini præparatum;* ergo satis significat, illam solum esse quamdam præparationem materiæ ad futurum sacrificium, et quasi dedicationem illarum rerum sensibilium ad cultum Dei, ideoque oblationem vocavit. Tandem, quia per illam oblationem nihil fit circa rem oblatam, præter quamdam extrinsecam orationem; nam elevatio, quæ fit a sacerdote, aut consignatio crucis, et aliæ similes actiones, mere accidentales sunt; unde, si contingat prætermitti, nihilominus, si postea rite fiat consecratio, sacrificium Missæ censebitur perfectum, quoad substantiam, et essentiam suam; neque in hoc videtur esse controversia inter probatos auctores, neque ulla probabilis dubitandi ratio.

2. *Oblatio consecrationem subsequens non est de essentia Eucharistici sacrificii.* — *Concil. Trident.* — Secundo dicendum est de oblatione, quæ post consecrationem subsequitur, de qua major est dubitatio inter Catholicos. Quidam enim videntur in ea ponere totam essentiam hujus sacrificii, Eckius, lib. 3 de Sacrif. Missæ, cap. 9; Clictovæus, lib. 2 contra Luth., cap. 16; Ruard., art. 16, qui absolute dicit prius, consecrationem esse sacrificationem; subdit vero posterius, consecrationem antecedere oblationem sacrificii, et sacrificium consistere in usu Eucharistiae consecratae, qui fit per oblationem; unde videtur prius sacrificationem vocasse effectiōem victimæ sacrificandæ. Alii vero sentiunt hanc oblationem esse de essentia, quamvis non sit tota essentia sacrificii. Significat Scotus in 4,

nocte cœnæ. Item, quia non constat, semper Ecclesiam illam adhibuisse; unde, licet sit antiqua cæremonia, non tamen est de institutione Christi, sed Ecclesiæ. Item, quia ostendimus non esse de ratione sacrificii, ut sic, quod offerens verbo explicet oblationem, sed quod opere illam exerceat ex intentione cultus; ergo, neque in præsenti est fundamentum ad asserendum, illam verbalem oblationem esse de essentia; nam sufficere potest actio ipsa consecrandi; per illam namque fit aliqua res maxime sacra in Dei cultum. Unde Ambr., Psal. 39: *Vidimus, inquit, principem sacerdotem ad nos venientem; vidimus, et audivimus offerentem pro nobis sanguinem suum;* nunquam autem audivimus Christum offerentem pro nobis sanguinem suum, nisi quando dixit: *Hic est calix sanguinis mei, qui pro vobis, et pro multis effundetur;* hanc igitur consecrationem vocavit Ambros. oblationem. Unde subdit apertius: *Tunc ipse offertur in terris, quando corpus Christi offertur, et tunc ipse offerre manifestatur in nobis, quando sermo ejus sanctificat sacrificium, quod offerimus.* Cypr., in serm. de Cœna Domini: *Ex quo dictum est a Domino: Hoc facite in meam commemorationem, Hoc est corpus meum, et, Hic est sanguis meus, quotiescumque his verbis, et hac fide actum est, panis iste ad totius hominis vitam salutemque proficit, simul medicamentum et holocaustum existens.* Sentit ergo, verbis illis fieri Christum holocaustum et offerri. Unde Greg., 4 Dial., cap. 56, consecrationem ipsam immolationem vocat, dum inquit: *Quis fidelium habere in dubium possit, in qua immolationis hora ad sacerdotis vocem cœlos aperiri, Angelorum choros adesse?* etc. Hoc autem certum est dictum esse propter consecrationem; ipsam ergo consecrationem, immolationem vocat. Quapropter in ordinatione sacerdotis, quamvis primario illi detur potestas consecrandi, nihilominus in ipsa forma ordinationis solum exprimitur potestas offerendi, in quo satis indicatur, oblationem ipsa consecratione fieri; alioquin non satis una potestas per aliam significaretur; ex quo etiam Concil. Trident., dict., c. et can. 4, sess. 23, definit, illis verbis Christi: *Hoc facite in meam commemorationem, datam esse sacerdoti potestatem offerendi, cum tamen potissimum data sit potestas consecrandi; igitur in ipsam consecratione est intrinsece ratio oblationis inclusa; non est ergo, eur alia oblatio vocalis singulatur esse de essentia hujus sacrificii.*

Atque ita simul satisfactum est fundamento contrariae sententiae. Quod vero Concil. Trident. distincte numeret potestatem consecrandi, offerendi, etc., non arguit, hos actus re ipsa esse distinctos; sed positum est ad majorem doctrinæ claritatem, quia illa verba non sunt omnino synonyma; et absolute, loquendo posset una ratio ab altera separari, mutata institutione; et ideo ad vitandas opiniones expresse docere voluit Concilium, utrumque conferri sacerdoti, quamvis re ipsa eadem actione fiat. Atque eodem modo D. Thom. distinguit veluti rationes formales, non physicas actiones.

3. *Fractio hostiæ mistioque particulae illius cum speciebus vini mere accidentaliter in hoc sacrificio se habet.* — Tertio dicendum est de fractione, et mistione. De quibus Cano loco supra citato dicit, esse de substantia hujus sacrificii. Quæ sententia fundari potest, quia illa actio fit in cultum Dei; est enim cæremonia sacra, et habet mysticam significacionem; nam per fractionem significatur passio Christi; per mistionem autem resurrectione. Unde in Concil. Ephes., epist. ad Nestorium, dicitur, in hoc sacrificio representari passionem et resurrectionem Domini; utrumque autem horum per aliam actionem non fit, et alioquin hec actio ex suo genere est accommodata ad rationem sacrificii, quia per eam fit aliquid sacrum circa rem oblatam. Unde D. Thom., 2. 2, quest. 83, adhibens exempla actionum, quæ sunt aptæ ad sacrificium, numerat inter alia fractionem panis. Dico tamen, actionem hanc, neque ad essentiam, neque ad integratatem hujus sacrificii pertinere, sed esse mere accidentalem. Quæ est aperta sententia D. Thom., quest. 83, art. 6, ad 6, ubi dicit, si contingat, fractionem omitti, non propterea fieri imperfectum sacrificium; et idem sentiunt alii Doctores supra relati, et multi alii, quos sequentibus sectionibus referemus. Et sequitur etiam ex principiis positis sectione præcedente; nulla enim actio est de substantia hujus sacrificii, quam Christus in cœna non exercuit; sed ipse non fuit usus fractione mystica, ut ostendimus, neque ulla mistione: ergo. Item, quia substantia sacrificii eadem est in universa Ecclesia, et in omni tempore; hæc autem fractio, licet sit valde antiqua, ut patet ex Liturgia Jacobi, et Chrysostomi, tamen in Liturgia Basiliæ nulla fit ejus mentio, quod est signum, non fuisse universalem, et consequenter, neque ex Christi institutione. Imo ex eisdem Liturgiis Ja-

cobi et Chrysostomi constat, hujusmodi actionem non fuisse factam eodem modo apud omnes, cum tamen in his actionibus modus ipse multum ad substantiam pertinere videatur. Praeterea, aliquando potest tota hæc cæremonia omitti, non solum absque mutilatione sacrificii, sed etiam absque peccato; ut, si contingeret, vel ex naturali oblivione (si id accidere potest), vel ex ignorantia invincibili, ut si quis existimaret id licere propter diligentiam adhibendam, ut se citius expediret ad communicandum ægrotum, vel denique si casu eveniret, ut hostia consecrata laberetur e manibus sacerdotis, et caderet intra calicem; tunc enim non esset frangenda, quia fieri non posset cum debita reverentia sacramenti; ergo signum est, hanc actionem non esse simpliciter necessariam ad hoc sacrificium, et consequenter non esse de substantia ejus. Denique ratio, in contrarium facta, ad summum probat, potuisse actionem illam imponi a Christo Domino, ut esset de essentia sacrificii; non tamen probat, ita esse factam institutionem, cum neque a Christo ostendatur præcepta, neque ad significandum imposita, sed utrumque introductum sit ab Ecclesia ad majorem reverentiam sacramenti, et declarationem mysteriorum, quæ in consecratione continentur; sicut adhibuit etiam ad eundem finem alias cæremonias, quas indubitatum est, non esse partes hujus sacrificii. Quod vero Concilium Ephesinum dicit in hoc mysterio repræsentari passionem et resurrectionem Christi, et ascensionem, et alia Christi mysteria, quæ ibi enumerat, primo exponi potest, non esse intelligendum de hoc mysterio quadam solam essentiam, vel substantiam ejus, sed de tota Missa, prout includit omnes Ecclesiasticas cæremonias; vel, si ad solam substantiam sacrificii referatur, per se clarum est, passionem satis expresse in illo representari; consequenter vero, et quasi implicite dici possunt alia mysteria resurrectionis et ascensionis significari, vel quia a passione duxerunt originem, et in illa quoddammodo virtute continentur; vel certe, quia, dum in Christi persona, et verbis ejus, consecratio fit in memoriam et honorem ipsius, hoc ipso satis profitemur, et significamus ipsum vivere, et in celis regnare.

4. *Hæreticorum placitum.* — *Distributio Eucharistie inter fideles sacrificio astantes nec ex jure divino fit necessario, nec, si fiat, ad sacrificium ullenus spectat.* — Quarto dicendum est de distributione, seu dispensa-

Trident., sess. 22, can. 4, solum damnat eos, qui dicunt offerri hoc sacrificium nihil aliud esse quam nobis Christum ad manducandum dari, nihilominus videtur mihi satis certa, et sequi ex priori; nam si quotidiana Ecclesiae sacrificia integre ac perfecte fiunt sine hujusmodi distributione, ergo omnino extrinseca est ad substantiam vel perfectionem sacrificii. Dices fortasse, hoc argumento solum concludi, hanc actionem non ita pertinere ad perfectionem sacrificii, ut sine illa sit mutilum, vel imperfectum sacrificium, aut contra institutionem Christi; non vero concludi, cum adhibetur, non pertinere ad quamdam majorem perfectionem seu integratatem, quasi extensivam. Respondetur ex primo inferri secundum; nam, si Christus non instituit aut praecepit, ut, cum Eucharistia sacrificatur, populo distribuatur, qua ratione dici potest, quando contingit, has actiones proxime conjungi, distributionem ipsam fieri partem sacrificii? Item, saepè etiam contingit, in Ecclesia Eucharistiam distribui, et tunc non fieri sacrificium, ut quando ex praconsecratis ministratur; tuncque distributio non est ullo modo pars sacrificii, sed est mera dispensatio sacramenti, que fieri etiam potest in memoriam Christi; ergo nunquam est haec distributio pars sacrificii; nam, quod tempore conjugantur, vel parum inter se distent, non mutat rationem, significacionem, aut institutionem harum actionum. Præterea hoc confirmatus usus Ecclesiae; frequenter enim non dispensatur communio, donec omnino est peractum sacrificium, et populo discedendi facultas data illis verbis: *Ite Missa est;* non ergo censem Ecclesia, dispensationem sacramenti, postea subsecutam, ad perfectionem sacrificii ullo modo pertinere. Deinde, tota actio sacrificandi proxime fit a sacerdote; sumptio autem sacramenti, quatenus dicit usum passivum, communis est laicis; quatenus vero dicit dispensationem activam, potest per diaconos proxime exerceri; nullo igitur modo pertinet ad actionem sacrificandi. Tandem, in omni sacrificio, participatio victimæ, præsertim quæ a populo fit, supponit sacrificium consummatum, non autem perficit illud, juxta illud Prov. 9: *Immolarvit victimas suas, posuit mensam suam;* præcedit ergo immolatio, et inde convivium ex immolatis præparatur. Unde est illud 1 ad Cor. 10: *Nonne, qui edunt hostias, participes sunt altaris?* et ideo 1 Cor. 5, *Pascha nostrum dicitur Christus immolatus.* Ex quo etiam Gregor. Nyss., quem

supra citavimus, orat. 4 de Resurr., colligit, prius Christum se sacrificasse, quam discipulis in cibum dederit. Et ita etiam intelligitur modus loquendi Gregor., 4 Dial., c. 58, dicentis: *Pro nobis Christus in hoc mysterio immolatur; ejus quippe corpus sumitur;* vis enim hujus causalis in hoc posita est, quod sumptio immolationem supponit. Neque existimo, doctores Catholicos aliquid contra veritatem hanc docere potuisse. Nam, si aliquando dicunt, hanc dispensationem pertinere ad perfectionem sacrificii, non intelligunt de perfectione quasi intrinseca et constitutiva sacrificii, sed de extrinseca, quæ est per modum actionis transeuntis. Et similiter, quando fideles dicuntur offerre, non est intelligendum, quod per se offerant, ratione communionis, quam recipiunt, sed quod per sacerdotem offerant modo infra explicando. Quod vero Soto ait passionem Christi non repræsentari in consecratione, sed in sumptione, improbabile est; prius enim repræsentatur in consecratione, ut dicimus latius sectionibus sequentibus; deinde vero etiam repræsentatur in sumptione, vel quia vis consecrationis quodammodo manet in re consecrata; inde enim fit, ut quantum est ex vi verborum, corpus separatum a sanguine sumi possit; vel certe, quia per sumptionem expressius repræsentatur Christi sepultura et consequenter etiam mors. Ex quo obiter satis responsum est ad fundamentum contrariae sententiae. De verbis autem illis: *Hoc facite,* saepius in superioribus dictum est, signatum vero dicta disput. 69, sect. 3.

SECTIO IV.

Utrum consecratio sit de essentia hujus sacrificii.

1. Prima sententia est, consecrationem esse quidem aliquid prærium ad sacrificium, proprie tamen neque esse de essentia, neque partem sacrificii, quod declaratur exemplo supra positio de incarnatione, quæ necessaria quidem fuit ad sacrificium Christi cruentum, non tamen fuit pars ejus, sed veluti præparatio quedam rei offerendæ, seu materie sacrificandæ, juxta illud ad Hebr. 7: *Corpus autem adaptasti mihi;* ita enim se habet consecratio ad sacrificium incruentum, sicut se habuit incarnatione ad cruentum; nam, sicut Deus factus homo, in cruce oblatus est, ita Christus factus panis vitæ, in altari offertur; sicut ergo ibi supponitur incarnatione, ita hic consecratio; non ergo est pars ipsius sacrificii. Et simile argumentum sumi potest ex veteribus sacri-

ficiis, v. gr., agni Paschalis; productio enim agni necessaria erat ad sacrificium, non ut pars ejus, sed ut effectio rei sacrificandæ; sic enim comparatur consecratio ad hoc sacrificium, seu ad rem in ipso offerendam. Et confirmatur; nam in die Parasceves effertur verum sacrificium absque consecratione, quæ jam supponitur antea facta; nam illa oblation fit ex praconsecratis; ergo signum est consecrationem solum requiri, ut quid prævium; nam consecratio, quæ præcessit, non potest esse pars præsentis sacrificii. Primum antecedens patet ex oratione, quam Ecclesia in officio illius diei profert: *In spiritu humilitatis, et in animo contrito suspiciamus a te Domine, et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi Domine Deus;* et postea dicit sacerdos: *Orate fratres, ut meum et vestrum sacrificium, etc.* Et confirmari potest, quia non est verisimile, Ecclesiam illo die omnino privari sacrificio et oblatione ad Deum. Unde August., epist. 118, cap. 2, generaliter et sine exceptione dicit: *Omnibus diebus offertur Deo sacrificium in Ecclesia;* et D. Thom. hic, art. 2, ad 2, dicit, eo die offerri et consumi hostiam prius consecratam, ne privetur Ecclesia fructu passionis Christi; sentit ergo ibi fieri sacrificii oblationem, nam fructus passionis Christi non applicatur Ecclesiae per mysterium Eucharistiae, nisi ut sacrificium est; nam, ut est sacramentum, solum prodest sumenti. Et confirmatur secundo, nam si dies Parasceves sit dies festus, tenetur fideles adesse ecclesiastico officio; ergo signum est, ibi offerri sacrificium, et dici Missam, quoad substantiam ejus, quia fideles solum tenentur ad audiendum Missam in die festo; unde, si illa non esset Missa, non tenerentur illam audire. Confirmatur ultimo, nam in Concil. Laod., c. 49, et in VI Synodo, can. 52, sic dicitur: *In omnibus sanctæ Quadragesimæ jejunii diebus, præterquam Sabbatho, et Dominica, et sancto Annunciationis die fiat sacram præsanctificatorum ministerium.* Quibus verbis significatur, fuisse Græcorum consuetudinem, ut in diebus jejunii Quadragesimalis consecratio non fieret, sed quod fieret oblation ex praconsecratis; non est autem verisimile, omnibus illis diebus fuisse sacrificium prætermisum; ergo censebatur fieri sacrificium absque consecratione. Unde et sacram ministerium appellatur, quo nomine sacrificium significari solet. Et hanc sententiam sic expositam tenet Le-desm. in 4, 1 part., quæst. 23, art. 7; citans

ut dixi; ergo consecratio est de essentia sacrificii. Neque enim est verisimile, Evangelistas praetermississe actionem maxime essentiale huic sacrificio. Et confirmatur ex illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem*, quibus consecratio principaliter praecipita est; nam per illam Christi passio expressius repräsentatur, dum corpus et sanguis ex vi verborum separatum consecrantur. Secundum argumentum sumimus ex sacerdotio legis novae, in quo præcipua potestas datur supra corpus Christi verum, ad consecrandum seu conficiendum illud; nam forma, quæ formaliter et essentialiter constituit sacerdotem novæ legis, est character sacerdotalis; hic autem character per se primo est potestas consecrandi, in qua fundatur alia potestas in corpus Christi mysticum. Atque ita Concil. Trident., sess. 23, can. 1, primum omnium dicit, datam esse sacerdotibus potestatem consecrandi, quam, in cap. 4, dicit dari per impressum characterem; est ergo potestas consecrandi de essentia sacerdotis novæ legis; ergo et consecratio ipsa erit de essentia sacrificii. Probatur consequentia, quia sacerdotium per se primo est propter sacrificium; ergo illa actio, ad quam per se primo datur sacerdotalis potestas, erit etiam primario de essentia seu ratione sacrificii. Dices, hoc argumento solum probari, consecrationem necessario supponi ad sacrificium; ideoque datam esse sacerdoti potestatem consecrandi, quia data est potestas offerendi, quæ potestates in re sunt una; prout tamen ratione distingui possunt, potestas consecrandi dicetur prior ordine executionis, quia consecratio antecedere debet, et hoc sensu verum est, primo datam esse illam potestatem ad consecrandum; ordine autem intentionis, dicetur prior potestas offerendi, quia consecratio est propter oblationem; et ita in hoc genere erit oblatio prior consecratione. Sed contra, nam, si hoc verum esset, ergo, per se loquendo, non esset necessarium habere potestatem consecrandi, eum, qui habet potestatem offerendi; cur enim non posset aliquis offerre ab alio consecrata? Etenim, si nunc potest oblatio fieri ex præconsecratis, potest unus sacerdos offerre hostiam ab alio consecratam; ergo similiter posset etiam aliquis non habens potestatem consecrandi offerre consecrata ab alio, sicut sacramentum extremae unctionis dari non potest, nisi ex oleo benedicto ab Episcopo; tamen, quia benedictio olei non est pars essentialis aut intrinseca ipsius sacramenti,

sed quedam conditio necessario præsupponenda ex parte materiæ, ideo potest sacerdos simplex habere potestatem conferendi illud sacramentum, licet non habeat potestatem benedicendi oleum, quia potest uti oleo ab Episcopo benedicto; et idem suo modo est in confirmationis sacramento, cuius materia est chrisma ab Episcopo consecratum, nec potest illa consecratio simplici sacerdoti committi, et tamen administratio ipsius sacramenti potest illi tribui, saltem ex Pontificis dispensatione, quia illa consecratio non est intrinseca pars sacramenti, sed conditio præsupposita. Sic igitur in præsenti, si consecratio non est de essentia, sed præsupposita ad sacrificium, posset aliquis sacrificare præconsecratum ab alio; et tunc non posset reddi ratio, cur potestas offerendi non posset convenire, vel committi ei, qui non habet potestatem consecrandi, v. gr., diacono, cui interdum etiam committitur dispensatio hujus sacramenti consecrati, solum quia dispensatio non includit intrinsece consecrationem, sed supponit eam, et ita potest illam supponere, ut ab alio factam.

3. Occurrit tacitæ evasioni. — Video, posse aliquem respondere, voluisse Christum illas duas potestates esse in re inseparabiliter conjunctas, et potestatem offerendi, vel intrinsece supponere ex Christi ordinatione, vel identice includere potestatem consecrandi in eodem supposito; et ideo non posse potestatem offerendi inesse, vel communicari ei, qui non habet potestatem consecrandi. Sed licet hoc verum sit, tamen hoc ipsum est probabiliissimum signum, sicut potestas consecrandi et offerendi inseparabiliter conjunguntur in eodem supposito, ita utramque unam et eamdem in re esse; et quamvis ratione a nobis distinguantur haec actiones, tamen in re ipsa, Christum consecratione offerri et sacrificatione consecrari; nam hinc etiam fit, ut utraque potestas simul, et uno verbo, et influxu (ut sic dicam), conferatur. Tertio principaliter argumentari possumus ex testimonio Patrum, qui consecrationem ipsam, oblationem seu immolationem vocant, ut ex Cyprian., Ambros. et Gregor. retulimus in sect. præced., et plures afferam sect. sequent, ne fiat repetitio. Quarto possumus argumentari ex congruitate ipsius actionis; est enim consecrationis actio ad sacrificandum aptissima; nam, et est maxime sacra, et per eam fit aliquid maxime sacrum, scilicet, caro et sanguis Christi, quibus Deus maxime colitur; fitque admirabili modo, in

quo divina omnipotentia, et sapientia maxime declaratur; unde fit, ut per hujusmodi actionem, et ejus usum fiat quedam professio, et recognitio divinæ omnipotentiae; est ergo hujusmodi actio ad rationem sacrificii aptissima; cur ergo dubitabimus, hanc potissimum elevasse et imposuisse Christum Dominum, ut esset novæ legis sacrificium?

4. Quinto est optima conjectura, nam principale offerens in hoc sacrificio est Christus; ergo illa actio maxime est de essentia hujus sacrificii, quæ potissimum fit in persona Christi; haec autem est actio consecrandi: ergo. Primum antecedens infra late probandum est; prima vero consequentia per se nota videtur, quia in tantum Christus est principale offerens, in quantum in nomine ejus, et in persona ejus, actio sacrificandi exercetur. Secundum autem antecedens, præterquam quod est communis sententia Sanctorum, præsertim Ambr., lib. 3 et 4 de Sacram., probatur sufficienter ex verbis consecrationis, quæ in persona Christi proferuntur, quia non materialiter, sed formaliter dicuntur, ut supra vidimus; cætera vero fieri possunt a sacerdote, vel in persona propria, vel ut a publico ministro Ecclesie, ut sunt sacramenti sumptio, et aliæ cærimonie vel orationes. Sexto sumitur argumentum ex aliis actionibus; etenim, si consecratio excluditur ab essentiali ratione sacrificii, nulla remanet actio, in qua possit haec essentia consistere, præter sumptionem sacramenti, quia omnes aliæ actiones, de quibus esse posset aliqua apparentia vel dubitatio, exclusæ sunt; incredibile autem videtur, totam essentiam hujus sacrificii in sola sumptione sacerdotis positam esse. Primo quidem, quia consecratio est multo excellenter actio, et majora continet mysteria. Secundo, quia sumptio magis pertinet ad usum sacramenti, magisque videtur consistere in receptione, quam in actione ad offerendum accommodata. Tertio, quia alias, quoties sacerdos aliquis communicaret, offerret, vel saltem posset offerre, si vellet ea intentione id facere; nam, quod sit indutus vestibus saeculis, vel alias cærimonias adhibeat, vel omittat, non obstat, quominus sacrificium factum teneat, quamvis fortasse illicite fiat, cum illa omnia non sint de essentia; sicut, si verum est, sacrificium in consecratione consistere, quoties sacerdos consecrat, sacrificat, etiamsi ex malitia id faciat sine vestibus, aut cærimoniali aliis. Et hoc eodem exemplo satis probatur prima sequela, et ratio ejus est ma-

nifesta; nam potestas offerendi est inseparabilis et indelebilis a sacerdote, ita ut, licet per Ecclesiam ligari possit quoad usum, non tamen potest radiciter auferri quoad vim et facultatem; ergo, si alias sufficiens actio ad sacrificandum est sola sumptio sacramenti, a sacerdote facta animo offerendi, nihil vetat, quominus sacerdos, quoties communicat, possit habere hunc animum, et consequenter verum usum talis potestatis; ac denique, quod verum sacrificium efficiat; quod tamen per se videtur satis absurdum. Quarto, quia hinc sequitur, sacrificium hoc in exteriori actione visibili non differre ab usu sacramenti, sed solum in intentione interna, vel ad summum, in conditione personæ, scilicet, quod debet esse sacerdos, ut sumptio ejus sit sacrificialis; tamen in ipsomet sacerdote non poterunt distinguiri, nisi per intentionem internam, supponendo præcipue, quod ipsem sumat utramque speciem, et non ab alio recipiat; hoc autem, et per se incongruum videtur; nam visibile sacrificium debuit etiam in ipso ritu externo distinguiri aliquo modo ab usu sacramenti; et nulla etiam ratione suaderi aut probari potest. Ultimo probatur nostra sententia ab inconvenienti; nam, si consecratio non est de essentia sacrificii, sed solum quid preuum, et sacrificatio consistit solum in usu rei præconsecratae, inquit, cur non possit consecratio fieri, etiamsi sacrificatio subsecutura non sit? suppositis enim illis principiis, nulla sufficiens hujus rei ratio dari potest, quia illa duo non sunt per se et essentialiter connexa; immo sacrificatio dicitur posse fieri sola et separata a consecratione, quæ multo tempore antecessit; ergo pari ratione poterit consecratio fieri sola et separata a sacrificatione; facilius enim prius separatur a posteriori, quam e converso. Posset autem id fieri, vel propter sacrificationem, longo post tempore futuram, ut, v. gr., possit sacrificatio publice et coram populo fieri, si fortasse tunc non posset fieri commode consecratio; exemplum esse potest in die Parasceves: si, v. gr., in die Cœnæ oblitus esset sacerdos consecrare hostiam pro sequente die, cur non posset peracta Missa illius diei novam hostiam consecrare, non ut tunc sacrificaret iterum, sed pro die sequente? vel certe posset hoc fieri propter alios fines, ut, v. gr., propter communicandum ægrotum in periculo mortis existentem.

5. Fundamenta contrariae opinionis dissolvuntur. — Ad fundamentum contrariae sententiae negatur, consecrationem esse præpa-